

Міністерство освіти і науки України
Національний університет “Львівська політехніка”
Інститут комп’ютерних наук та інформаційних технологій
Кафедра програмного забезпечення

Звіт
Про виконання лабораторної роботи № 8
На тему:
«Наближення дискретних (таблично заданих) функцій»

Лектор:
доц. каф. ПЗ
Мельник Н. Б.

Виконав:
ст. гр. ПЗ-18
Юшкевич А.І.

Прийняв:
проф. каф. ПЗ
Гавриш В.І.
« ... » ... 2023 р.

$\Sigma =$ _____

Тема роботи: Наближення дискретних (таблично заданих) функцій.

Мета роботи: Ознайомлення на практиці з методами інтерполяції функцій.

Теоретичні відомості

Інтерполяційний поліном Лагранжа

Один з підходів до задачі інтерполяції – метод Лагранжа. Основна ідея цього методу полягає в пошуку поліному, який приймає значення 1 в одному довільному вузлі інтерполяції і значення 0 у всіх інших вузлах.

Наближену функцію $y = \varphi(x)$ представимо у вигляді

$$\varphi(x) = L_n(x) = \sum_{i=0}^n P_i(x) f(x_i),$$

$$P_i(x_j) = \begin{cases} 0, & i \neq j \\ 1, & i = j \end{cases}, \quad i, j = 0, 1, \dots, n.$$

Оскільки точки $x_0, x_1, \dots, x_{i-1}, x_{i+1}, \dots, x_n$ є коренями многочлена $P_i(x)$, то його можна записати наступним чином

$$P_i(x) = \frac{(x-x_0)(x-x_1)\dots(x-x_{i-1})(x-x_{i+1})\dots(x-x_n)}{(x_i-x_0)(x_i-x_1)\dots(x_i-x_{i-1})(x_i-x_{i+1})\dots(x_i-x_n)},$$

а наближена функція $\varphi(x)$, яку називають *інтерполяційним многочленом Лагранжа*, матиме вигляд

$$\varphi(x) = L_n(x) = \sum_{i=0}^n \frac{(x-x_0)(x-x_1)\dots(x-x_{i-1})(x-x_{i+1})\dots(x-x_n)}{(x_i-x_0)(x_i-x_1)\dots(x_i-x_{i-1})(x_i-x_{i+1})\dots(x_i-x_n)} f(x_i).$$

Інтерполяційний поліном Ньютона

Іншим підходом до задачі інтерполяції є метод Ньютона (метод розділених різниць). Нехай для функції $y = f(x)$ задано її значення в точках x_0, x_1, \dots, x_n . Треба побудувати такий поліном $P_n(x)$ степеня не вище від n , значення якого у вузлах інтерполювання збігаються із значенням функції $y = f(x)$, тобто

$$P_n(x_i) = y_i \quad (i = 0, 1, \dots, n).$$

Поліном $P_n(x)$ будемо шукати у вигляді

$$P_n(x) = f(x_0) + P_n(x_0, x_1)(x-x_0) + P_n(x_0, x_1, x_2)(x-x_0)(x-x_1) + \\ + \dots + P_n(x_0, x_1, \dots, x_n)(x-x_0)(x-x_1)\dots(x-x_{n-1}),$$

$$P_n(x_0, x_1, \dots, x_n) = \frac{P_n(x_1, \dots, x_n) - P_n(x_0, \dots, x_{n-1})}{x_n - x_0} \quad \text{розділена різниця } n\text{-го порядку.}$$

Нехай вузли інтерполяції утворюють арифметичну прогресію $x_i = x_0 + ih$ ($i = 0, 1, 2, \dots, n$), h – крок інтерполяції.

Таким чином, скінченну різницю n – го порядку можна записати у вигляді

$$\Delta^n f(x_i) = \Delta(\Delta^{n-1} f(x_i)) = \Delta^{n-1} f(x_{i+1}) - \Delta^{n-1} f(x_i).$$

Розділену різницю n – го порядку можна виразити через скінченну різницю n – го порядку

$$P_n(x_0, x_1, \dots, x_n) = \frac{\Delta^n f(x_0)}{n!h^n}.$$

Тоді наведений вище поліном можна записати у вигляді

$$P_n(x) = f(x_0) + \frac{\Delta f(x_0)(x - x_0)}{1!h} + \frac{\Delta^2 f(x_0)(x - x_0)(x - x_1)}{2!h^2} + \dots + \frac{\Delta^n f(x_0)(x - x_0)(x - x_1)\dots(x - x_{n-1})}{n!h^n},$$

отримане представлення називають *інтерполяційним поліномом Ньютона для інтерполяції вперед* для рівновіддалених вузлів інтерполяції.

Формули Ньютона та Лагранжа характеризують один і той самий поліном, вони відрізняються лише алгоритмом його побудови.

Індивідуальне завдання

Варіант 22:

Використовуючи інтерполяційні поліноми Лагранжа та Ньютона, обчислити значення таблично заданої функції у точці $x_0 = 1,5$.

x	$f(x)$	x	$f(x)$
0,0	1,758203	0,5	1,654140
0,1	1,738744	0,6	1,632460
0,2	1,718369	0,7	1,611005
0,3	1,697320	0,8	1,589975
0,4	1,675834	0,9	1,569559

Рис. 1. Таблично задана функція

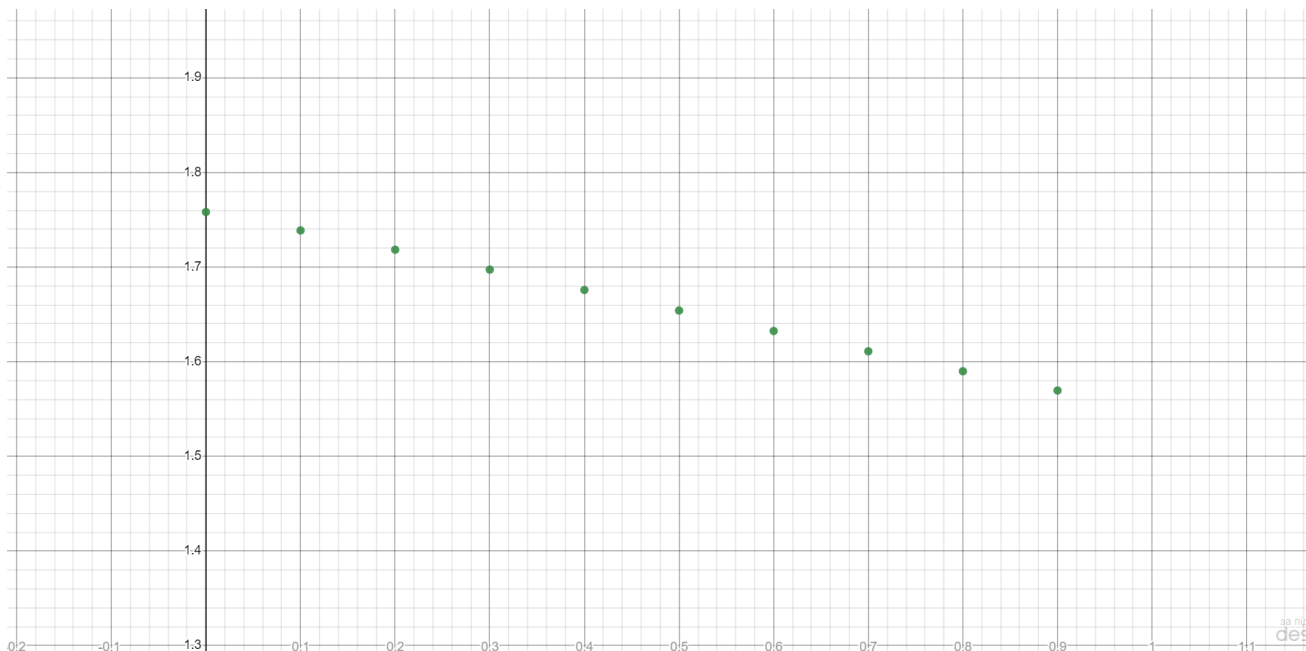

Рис. 2. Дискретно задана функція

Результат виконання програми

```

Microsoft Visual Studio Debug Console
LAGRANGE:
Polynom: -0.0854277x^9 +0.352183x^8 -0.609292x^7 +0.574306x^6 -0.32136x^5 +0.105962x^4 +0.0206048x^3 -0.0560174x^2 -0.189273x^1 +1.7582x^0
Solution for 0.15: -0.0854277

NEWTHON:
Polynom: -0.0854277x^9 +0.352183x^8 -0.609292x^7 +0.574306x^6 -0.32136x^5 +0.105962x^4 +0.0206048x^3 -0.0560174x^2 -0.189273x^1 +1.7582x^0
Solution for 0.15: -0.0854277
  
```

Рис. 3. Вивід отриманих поліномів у консоль

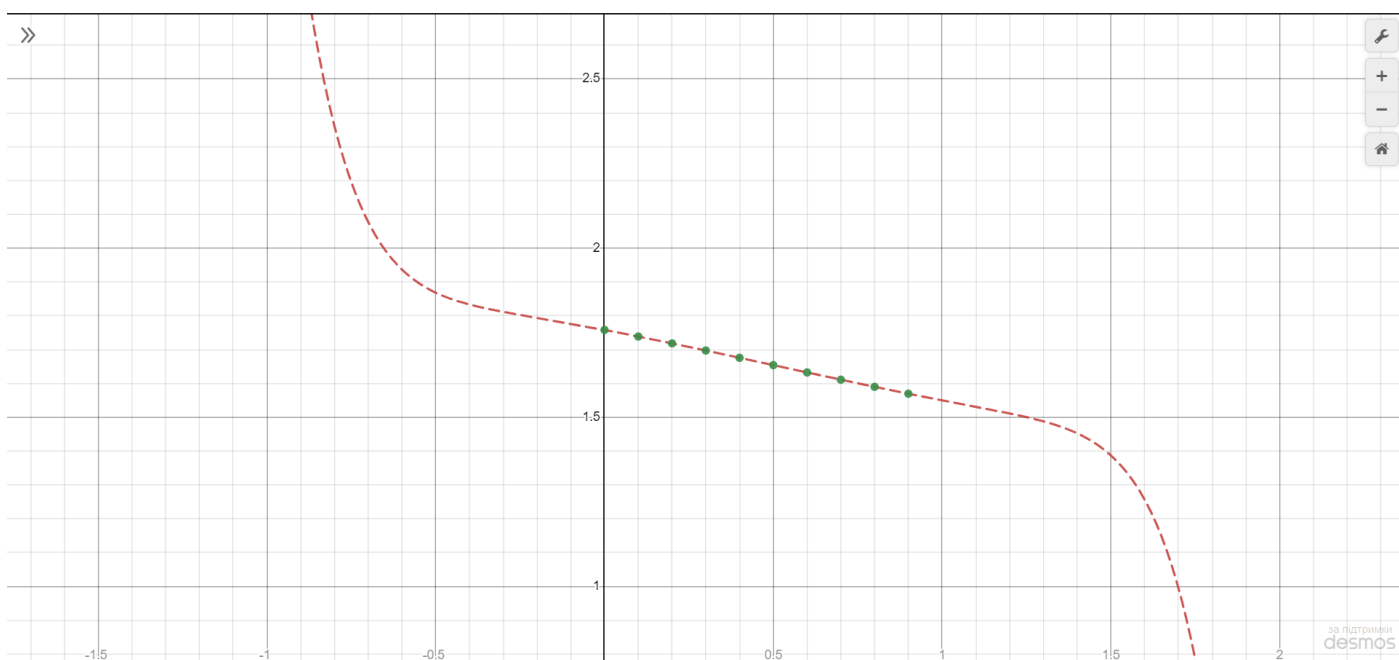

Рис. 4. Графічне зображення отриманого поліному

Висновки

У результаті виконання лабораторної роботи, складено програму обчислення таблично заданої функції в точці $x_0 = 0,15$, використовуючи інтерполяційні поліноми Лагранжа та Ньютона. Програмний продукт розроблений у середовищі Microsoft Visual Studio мовою програмування C++.

Інтерполяційний поліном Лагранжа:

$$L(x) = -0.0854277x^9 + 0.352183x^8 - 0.609292x^7 + 0.574306x^6 - 0.32136x^5 + 0.105962x^4 + 0.0206048x^3 - 0.0560174x^2 - 0.189273x^1 + 1.7582$$

Інтерполяційний поліном Ньютона:

$$P(x) = -0.0854277x^9 + 0.352183x^8 - 0.609292x^7 + 0.574306x^6 - 0.32136x^5 + 0.105962x^4 + 0.0206048x^3 - 0.0560174x^2 - 0.189273x^1 + 1.7582$$

Додаток

CInterpolation.h:

```
#pragma once
#include <iostream>
#include <vector>

using namespace std;

class CInterpolation
{
public:
    CInterpolation() = delete;
    CInterpolation(double* m_x, double* m_y, size_t m_size);

    vector<double> Lagrange() const;
    double FindByLagrange(double x) const;

    vector<double> Newthon(double x) const;
    double FindByNewthon(double x) const;

private:
    vector<double> m_x;
    vector<double> m_y;
    size_t m_size;

    double FindDifferences(int difference_index, int x_index) const;
    double FindQ(double x, double movable_x, double interpolation_step) const;
    vector<double> Forward(double interpolation_step) const;
    double Factorial(int x) const;
};
```

CInterpolation.cpp:

```
#include "CInterpolation.h"
```

```

CInterpolation::CInterpolation(double* x, double* y, size_t size) {
    for (int i = 0; i < size; i++) {
        this->m_x.push_back(x[i]);
        this->m_y.push_back(y[i]);
    }
    this->m_size = size;
}

```

```

vector<double> CInterpolation::Lagrange() const {
    vector<double> solution;
    vector<double> result;
    vector<double> temp;
    double free{ 0 };

    result.push_back(1);
    for (int i = 0; i < m_size; i++) {
        if (i != 0)
            result.push_back(0);
        temp.push_back(1);
        solution.push_back(0);
    }
    for (int uni = 0; uni < m_size; uni++) {

        for (int i = 0; i < m_size; i++) {
            if (uni == i) {
                free++;
                continue;
            }

            for (int j = 0; j < i + 1 - free; j++) {
                temp[j] *= -m_x[i];
                result[j + 1] += temp[j];
            }

            int j{ 0 };
            for (; j < i + 2 - free; j++) {
                temp[j] = result[j];
            }
        }

        double division{ 1 };
        for (int i = 0; i < m_size; i++) {
            if (i == uni)
                continue;

            division *= m_x[uni] - m_x[i];
        }

        for (int i = 0; i < m_size; i++) {
            result[i] *= m_y[uni];
            result[i] /= division;
            solution[i] += result[i];
        }

        division = 1;
        free = 0;
        for (int i = 0; i < m_size; i++) {
            temp[i] = 1;

            if (i == 0)
                result[i] = 1;
            else
                result[i] = 0;
        }

        return solution;
    }
}

```

```

double CInterpolation::FindByLagrange(double x) const{

```

```

vector<double> polynom = Lagrange();

double result{ 0 };

for (int i = polynom.size() - 1; i >= 0; i--) {
    result = polynom[i] * pow(x, i);
}

return result;
}

double CInterpolation::FindDifferences(int difference_index, int x_index) const{
    double result{ 0 };
    if (x_index > m_size - difference_index - 2) {
        cout << "error" << endl << endl;
        result = 0;
    }
    else if (difference_index == 0) {
        result = m_y[x_index + 1] - m_y[x_index];
    }
    else {
        result = FindDifferences(difference_index - 1, x_index + 1) -
FindDifferences(difference_index - 1, x_index);
    }

    return result;
}

double CInterpolation::FindQ(double x, double movable_x, double interpolation_step) const {
    return (x - movable_x) / interpolation_step;
}

vector<double> CInterpolation::Forward(double interpolation_step) const {
    vector<double> difference;
    vector<double> r;
    vector<double> solution;
    vector<double> result;
    vector<double> temp;

    difference.push_back(m_y[0]);
    result.push_back(1);
    for (int i = 0; i < m_size; i++) {
        if (i != 0)
            result.push_back(0);
        temp.push_back(1);

        solution.push_back(0);
        r.push_back(m_x[0] + i * interpolation_step);

        if (i != m_size - 1)
            difference.push_back(FindDifferences(i, 0));
    }

    for (int i = 0; i < m_size; i++) {

        for (int l = 0; l < i; l++) {

            for (int j = 0; j < l + 1; j++) {
                temp[j] *= -r[l];
                result[j + 1] += temp[j];
            }

            for (int k = 0; k < m_size; k++) {
                temp[k] = result[k];
            }

            int j{ 0 };
            for (; j < m_size - i - 1; j++) {

```

```

        for (int k = 0; k < m_size - 1; k++)
        {
            if (k == 0) {
                temp[k] = 0;
            }
            temp[k + 1] = result[k];
        }

        for (int k = 0; k < m_size; k++)
            result[k] = temp[k];
    }

    double division = pow(interpolation_step, i);

    for (int j = 0; j < result.size(); j++) {
        if (result[j] != 0) {

            result[j] /= division;
            result[j] *= difference[i];
            result[j] /= Factorial(i);

        }

        solution[j] += result[j];
    }

    for (int i = 0; i < m_size; i++) {
        temp[i] = 1;

        if (i == 0)
            result[i] = 1;
        else
            result[i] = 0;
    }
}

return solution;
}

double CInterpolation::Factorial(int x) const{
    int result{ 0 };
    if (x == 0) {
        return 1;
    }
    else {
        result = x * Factorial(x - 1);
    }
    return result;
}

vector<double> CInterpolation::Newthon(double x) const{

    vector<double> result;
    bool isEquidistant{ true };

    double difference{ 0 };

    difference = m_x[1] - m_x[0];

    double interpolation_step = fabs(difference);
    if ((x - m_x[0]) < (m_x[m_x.size() - 1] - x)) {
        result = Forward(interpolation_step);
    }

    return result;
}

double CInterpolation::FindByNewthon(double x) const {
    vector<double> polynom = Newthon(x);

    double result{ 0 };

```



```

    for (int i = polynom.size() - 1; i >= 0; i--) {
        result = polynom[i] * pow(x, i);
    }

    return result;
}

```

Lab_08_NM.cpp:

```

#include <iostream>
#include "CInterpolation.h"

int main()
{
    const size_t m_size{ 10 };
    double m_x[m_size]{ 0.0, 0.1, 0.2, 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, 0.7, 0.8, 0.9 };
    double m_y[m_size]{ 1.758203, 1.738744, 1.718369, 1.697320, 1.675834, 1.654140,
1.632460, 1.611005, 1.589975, 1.569559 };
    const double x{ 0.15 };

    CInterpolation in(m_x, m_y, m_size);

    vector<double> lagrange_polynom = in.Lagrange();
    double lagrange_result = in.FindByLagrange(x);

    vector<double> newthon_polynom = in.Newthon(x);
    double newthon_result = in.FindByNewthon(x);

    cout << "LAGRANGE:\n\nPolynom: ";
    for (int i = 0; i < m_size; i++) {

        if (lagrange_polynom[i] >= 0)
            cout << "+";
        cout << lagrange_polynom[i] << "x^" << m_size - i - 1 << " ";
    }
    cout << "\nSolution for " << x << ": " << lagrange_result << "\n\n";

    cout << "NEWTHON:\n\nPolynom: ";
    for (int i = 0; i < m_size; i++) {

        if (newthon_polynom[i] >= 0)
            cout << "+";
        cout << newthon_polynom[i] << "x^" << m_size - i - 1 << " ";
    }
    cout << "\nSolution for " << x << ": " << newthon_result << "\n\n";
}

```